

Донецький національний університет імені Василя Стуса
Економічний факультет
кафедра «Фінанси і банківська справа»
СИЛАБУС
з дисципліни «СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Кількість кредитів ЄКТС	4 кредита, 120 годин
Період викладання	1-й рік навчання, 1 семестр
Рівень вищої освіти	Другий (магістр)
Спеціальність	D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітня програма	Фінанси, банківська справа та страхування
Викладач	Волкова Валерія Валеріївна , к.е.н., доцент
Профайл викладача курсу	http://rang.donnu.edu.ua/?pg=kt#search
Доступ до матеріалів курсу	https://moodle.donnu.edu.ua/course/view.php?id=2906
Контактна інформація	v.volkova@donnu.edu.ua

Анотація

ОК «Страховий менеджмент» є обов'язковою навчальною дисципліною професійної та практичної підготовки здобувачів за ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» та передбачає оволодіння фундаментальними питаннями теорії та практики управління страховою компанією, набуття вмінь критично аналізувати ефективність їх організації з використанням сучасних методик страхового менеджменту та виокремлювати невирішені проблеми з подальшим обґрунтуванням напрямів їх розв'язання; набуття навичок щодо планування у страховій діяльності, порядку формування, структури та оптимізації ресурсного потенціалу страховиків, налагодження комунікації та інформаційного забезпечення страхового менеджменту, управління маркетинговою діяльністю, грошовими потоками та фінансовою надійністю страховика, технології відбору ризиків на страхування і врегулювання страхових претензій, специфіки фінансового моніторингу у страхових організаціях.

Зміст навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» узгоджується з Цілями сталого розвитку (ЦСР)

Мета вивчення навчальної дисципліни «Страховий менеджмент»

Вміти забезпечити раціональне формування й використання потенціалу страхових компаній; усвідомити можливості гармонізації фінансових інтересів споживачів страхових послуг, власників і персоналу страхових компаній, посередників та держави.

Навчальна дисципліна «Страховий менеджмент» передбачає наявність попередніх знань із таких базових компонентів ОС «Бакалавр», як: «Фінанси», «Гроші і кредит», «Страхування», «Страхові послуги».

Навчальна дисципліна формує горизонтальні міждисциплінарні зв'язки з такими освітніми компонентами, як: «Фінансовий менеджмент», «Податковий менеджмент», «Моделювання та візуалізація даних», «Фінансовий менеджмент у банку», «Ринок фінансових послуг та інновації», «Професійна іноземна мова». У вертикальному контексті (II–III семестр) передують вивченню таких ОК: «Методологія та організація наукових досліджень. Курсова робота з наукового дослідження», «Системи управління ризиками у фінансах» (у частині аналізу страхових ризиків), «Виробнича (науково-дослідна) практична підготовка» (за умови проходження практичної підготовки в страхових компаніях), «Підготовка кваліфікаційної роботи» і «Публічний захист кваліфікаційної роботи» – у контексті наукового дослідження з тематики страхового менеджменту.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування та розвиток у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні компетентності (ЗК):

Здатність спілкуватися іноземною мовою (ЗК02).

Здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК05).

Навички міжособистісної взаємодії (ЗК06).

Здатність діяти на основі етичних міркувань (ЗК09).

Фахові компетентності (СК):

Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. (СК03).

Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку (СК04).

Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію (СК05).

Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку (СК06).

Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. (СК07).

Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. (СК08).

Програмні результати навчання (ПР):

Вільно спілкуватися іноземною мовою усно і письмово з професійних та наукових питань, презентувати і обговорювати результати досліджень (ПР05).

Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності (ПР07).

Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними (ПР08).

Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку (ПР09).

Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання (ПР10).

Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень (ПР11).

Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів (ПР12).

Використовувати міжнародні стандарти та нормативи в професійній діяльності (ПР16).

Таблиця 1 – Відповідність програмних результатів навчання ОП «Фінанси, банківська справа та страхування» результатам навчання навчальної дисципліни «Страховий менеджмент»

Програмні результати ОП	Результати навчання з навчальної дисципліни	Частка у формуванні ПР/РН, %
ПР 5 - Вільно спілкуватися іноземною мовою усно і письмово з професійних та наукових питань, презентувати і обговорювати результати досліджень	Написання есе англійською мовою на тему «The essence and importance of insurance management»	30%
ПР 7 - Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності	Спроможність розуміти і застосовувати Кодекс етики страхової компанії в професійній діяльності	50%
ПР 8 - Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними	Вміти розробляти маркетингові стратегії страховика в умовах діджиталізації	40%
ПР 9 - Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку	Застосовувати управлінські навички у сфері страхування	80%
ПР 10 - Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання	Здатність проводити оцінку фінансової стійкості страхової компанії	40%
ПР 11 - Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень	Здатність проводити ідентифікацію й оцінювання ризиків страхової діяльності	55%
ПР 12 - Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів	Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень щодо формування інвестиційного портфеля страхової компанії та платоспроможністю страховика	60%
ПР 16 - Використовувати міжнародні стандарти та нормативи в професійній діяльності	Здатність використовувати міжнародні стандарти та нормативи в професійній діяльності	60%

Організація навчання та оцінювання

Організація та оцінювання навчання визначено «Порядком оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса» та «Положенням про організацію освітньої діяльності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса», «Положенням про визнання результатів навчання, отриманих шляхом неформальної освіти, у ДонНУ імені Василя Стуса», «Методичними рекомендаціями до розробки критеріїв оцінювання типових завдань у ДонНУ імені Василя Стуса». Організація навчання за дисципліною відбувається в наступних формах (таблиця 1):

- 1) аудиторні заняття (лекції, практичні заняття) відбуваються згідно розкладу занять;
- 2) самостійна робота здобувача включаючи платформу moodle; Технічні засоби комунікації: корпоративна пошта Outlook, moodle, платформи Microsoft Teams.

Таблиця 1 - Організація навчання та оцінювання (календарно-тематичний план)

Тиждень	Тема	Форма проведення заняття /СРЗ	Завдання / питання, винесені для СРЗ	Кількість годин		Бали
				Аудиторних	СРЗ	
01-12.09. 2025р. / 1-2 тижні	Тема 1. Сутність і значення страхового менеджменту	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Тестові завдання, есе, практичні завдання, індивідуальна робота	4	9	6 балів
15-26.09. 2025р./ 3-4 тижні	Тема 2. Ресурсний потенціал, структура й органи управління страховою організацією	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Тестові завдання, практичні завдання, індивідуальна робота	4	9	5 балів
29.09-03.10. 2025р./ 5 тиждень	Тема 3. Планування в страховій діяльності	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Тестові завдання, практичні завдання, індивідуальна робота	4	7	5 балів
06-17.10. 2025р. / 6-7 тижні	Тема 4. Комунікації та інформаційне забезпечення страхового менеджменту	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Тестові завдання, практичні завдання, індивідуальна робота	4	9	6 балів
20-31.10. 2025р./ 8-9 тижні	Тема 5. Управління маркетинговою діяльністю в страховому бізнесі	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Тестові завдання, практичні завдання, індивідуальна	6	9	5 балів

			робота			
<i>Модульна контрольна робота</i>				9 тиждень		5 балів
03-07. 11. 2025р. / 10 тиждень	Тема 6. Управління відбором ризиків на страхування	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Тестові завдання, практичні завдання, індивідуальна робота	4	7	5 балів
10-21.11. 2025р. / 11- 12 тижні	Тема 7. Урегулювання страхових претензій	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Тестові завдання, практичні завдання, індивідуальна робота	4	9	6 балів
24.11-05.12. 2025р./ 13- 14 тижні	Тема 8. Управління грошовими потокami страховика	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Тестові завдання, практичні завдання, індивідуальна робота	4	9	6 балів
08-19.12. 2025р./ 15- 16 тижні	Тема 9. Управління фінансовою надійністю страховика	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Тестові завдання, практичні завдання, індивідуальна робота	4	9	6 балів
22-26.12. 2025р./ 17 тиждень	Тема 10. Фінансовий моніторинг у страхових компаніях	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Тестові завдання, практичні завдання, індивідуальна робота	4	7	5 балів
<i>Творчо-аналітична робота</i>						40
<i>Підсумкове оцінювання за результатами поточного та підсумкового контролю</i>						100

Система та критерії оцінювання знань з дисципліни «Страховий менеджмент»

Для оцінки отриманих здобувачами знань виконується поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль націлений на перевірку розуміння і засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок, проведення розрахункових робіт, здатності осмислення змісту тем та опрацювання їх, умінь публічно представляти певний матеріал.

Модульний контроль призначений для поточної перевірки засвоєння здобувачами вищої освіти необхідних знань та навичок за комплексом тем змістовного модулю, передбачає проведення модульної контрольної роботи (теми 1-5).

Завданням **підсумкового контролю** є перевірка розуміння здобувачем програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми та проводиться у формі екзамену або виконання творчо-аналітичної роботи за вихідними даними за порядковим номером здобувача вищої освіти.

На екзамен виносяться ключові питання, що потребують уміння синтезувати отримані знання. При оцінці знань здобувачів використовується накопичувальна рейтингова система за 100 бальною шкалою з перекладом балів, які накопичились, за національною шкалою і шкалою ЄКТС.

При оцінюванні завдань поточного контролю застосовуються наступні критерії (табл. 2).

Таблиця 2 - Критерії оцінювання знань за типовими завданнями з курсу «Страховий менеджмент»

Методи і форми контролю	Бали, критерії
Виконання тестових завдань	Загалом макс. 3 бали max 1 бал (5тестів) 0,2 балів за кожную правильну відповідь 0 балів за кожную неправильну
Написання есе (англійською мовою)	Загалом макс. 3 бали, в тому числі дотримання структури тексту – 1 бал ; наявність відповідних компонентів (тези, аргументи, приклади, оцінювальні судження, висновки) – 1 бал ; обґрунтування (аргументування) тези – 1 бал .
Виконання 13 практичних завдань	Загалом макс. 39 балів max 3 бали 3 бали: задача/ситуація виконана вірно, містить логічну послідовність дій, при рішенні застосовано методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), зроблено логічні висновки. 2 бали: задача/ситуація виконана частково вірно, містить логічну послідовність дій, при рішенні частково застосовано методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), є висновки. 1 бал: задача/ситуація виконана із помилками, розрахунки є епізодичними, при рішенні не застосовано методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), висновки відсутні. 0 балів: задача/ситуація виконана невірно, відсутній методичний інструментарій.
Виконання	Загалом макс. 10 балів, в тому числі:

індивідуальної роботи	3 бали: наявність презентації; 5 балів: завдання виконано правильно, є висновки; 2 бали: відповіді на питання; 0 балів: завдання не виконано
Участь у наукових конференціях і семінарах	Загалом макс. 10 балів, в тому числі: відповідність змісту тез заявленій темі, їх цілісність та композиційна гармонійність – 2 бали ; ступінь розкриття предмету дослідження – 2 бали ; оригінальність теми роботи – 2 бали ; наявність узагальнень альтернативних теоретичних підходів в межах досліджуваної проблеми – 1 бал ; обсяг та якість опрацьованих інформаційних джерел – 1 бал ; наявність та обґрунтованість авторських розробок або пропозицій за досліджуваною проблемою, ступінь їх теоретичної значущості та практичної цінності – 2 бали .
Сертифікат на платформі Prometeus (Неформальна освіта)	Тематична відповідність дисципліні 5-20 балів
Модульна контрольна робота	Виконання модульної контрольної роботи Макс. 4 балів / 1 бал Загалом макс. 5 балів, в тому числі: 4 бали - наявність розгорнутої відповіді на теоретичне питання та задачу; 1 бал - логічність викладення.
Екзамен	За результатами поточного та підсумкового контролю (макс. 100 балів) Екзамен = організаційно-навчальна робота (35) + індивідуальна робота (10) + самостійна робота (10) + МКР (5) + екзамен (40) / розрахунково-аналітична робота (40). Складання екзамену (макс. 40 балів). В тому числі: 10 балів - Теоретична частина (якість відповіді на теоретичні питання); 30 балів - Практична частина (якість виконання задач). Виконання розрахунково-аналітичної роботи (макс. 40 балів). В тому числі: 10 балів - Теоретична частина (знання теорії з проблеми); 30 балів - Практична частина (вибір страховика).

Види завдань і система оцінювання знань здобувачів вищої освіти при складанні письмового екзамену, як другої альтернативної форми підсумкового контролю, наведено в табл. 3.

Таблиця 3 - Структура екзаменаційного білету і система оцінювання знань для складання екзамену по дисципліні «Страховий менеджмент»

№	Найменування завдання	Кількість завдань	Бальна оцінка 1-го завдання	Загальна оцінка в балах
1.	Теоретичне питання	1	10 балів	10
2.	Задача	2	15 балів	30
	Підсумок	3		40

Результати навчальних досягнень за навчальною дисципліною здобувачів здійснюється за критеріями, що запроваджені в університеті за 100-бальною шкалою, переведення оцінювання в 4-бальну та шкалу за системою ECTS здійснюється за порядком, поданим у таблиці 4.

Таблиця 4 – Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Донецького національного університету імені Василя Стуса

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
0-59	FX	незадовільно	не зараховано

Політика щодо пропусків занять.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може пропустити два заняття і не відпрацьовувати їх, всі інші підлягають відпрацюванню. Пропущені лекційні заняття здобувач опрацьовує самостійно, використовуючи рекомендовану літературу та лекції розміщені в Moodle, проходить онлайн тестування в Moodle. Якщо здобувач пропустив практичне заняття, то опрацьовуються завдання, які виконувалися на парі та завдання для самостійної роботи, викладач може задати усні питання з теми.

Здобувачі, які навчаються за індивідуальним графіком можуть відвідувати пари за вільним графіком, але повинні повністю виконати завдання з курсу із визначеними дедлайнами.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Тестові завдання розміщені після кожної теми в Moodle мають бути виконані протягом тижня, до наступної теми, потім доступ буде закрито. Додатково доступ буде відкрито перед першим модулем і в кінці курсу, але кількість балів за кожну тему буде зменшено на 20%.

Завдання для самостійної роботи з кожної теми виконуються протягом тижня до наступного практичного завдання, за невчасне виконання кількість балів зменшується.

Здобувачі, які навчаються за індивідуальним графіком повинні здавати завдання відповідно до узгодженого графіку очно, або за допомогою Microsoft Teams, Outlook, Moodle.

Виконання завдання із порушенням дедлайну без поважних причин зменшує оцінку з теми на 20 % за кожен повний тиждень затримки.

Політика дотримання академічної доброчесності.

Усі роботи мають бути виконані самостійно здобувачем, не допускається привласнення чужих ідей, розробок, презентацій без посилання на джерела інформації, інформація має бути достовірною і правдивою (<https://cutt.ly/wa1fgU1>).

Використання генеративних інструментів ШІ (ChatGPT, Gemini, Copilot тощо) допускається виключно як допоміжного засобу для навчання та роботи, за умови обов'язкового зазначення, у чому саме полягала його роль (наприклад: «згенеровано за ШІ (назва ШІ-інструменту). Роботи, повністю створені ШІ без належного доопрацювання і без вказівки на це, не зараховуються і вважаються порушенням академічної доброчесності.

Під час написання модульних робіт та екзамену заборонено списування, використання мобільних пристроїв (окрім, як калькулятора) та сторонніх цифрових інструментів, включно зі ШІ.

Зарахування результатів навчання, отриманих в неформальній освіті

Відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих шляхом неформальної освіти, у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса (<http://surl.li/bislu>), передбачено можливість перезарахування результатів неформальної освіти, максимальний обсяг перерахувань в межах ОК не більше 70% від кількості годин/кредитів за відповідним ОК, отримані результати можуть бути зараховані під час оцінювання знань здобувачів у рамках окремих модулів, тем, поточних контролів у межах ОК відповідно до компетентностей, запланованих результатів навчання та критеріїв оцінювання, зазначених у силабусі.

Зарахування результатів неформального навчання, як складової частини поточного або підсумкового контролю за дисципліною, можливе за умов подання здобувачем підтверджуючих документів до кінцевої дати поточного або підсумкового контролю.

Список рекомендованих джерел інформації з дисципліни

Основна література

1. Волкова Н. І., Волкова В. В. Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів вищої освіти з дисципліни «Страховий менеджмент». Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2024. 43 с.
2. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навч. посіб. Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307с.
3. Опальчук, Руслана Миколаївна. Страховий менеджмент : навчальний посібник / Р. М. Опальчук. - К. : ЦП "Компринт", 2023. 251 с. ISBN 978-617-8282-61-5.

Допоміжна література

1. Богріновцева Л.М, Ключка О.В, Заїчко І.В. Розвиток та впровадження інноваційних підходів до фінансового управління страховими компаніями в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2024. № 60. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3608>
2. Волкова В.В., Юздепська А.А. Особливості регулювання страхового ринку в період дії воєнного стану / Праці II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми розвитку фінансів в умовах цифровізації економіки України». Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2024. С.62-64.
3. Калугарь А.В., Кучерівська С.С. Особливості взаємодії учасників страхування у період війни. *Економіка та суспільство*. №46. 2022. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-15>
4. Костогриз В.Г., Гаряга Л.О. Автотранспортне страхування в Україні в період дії воєнного стану. URL: file:///C:/Users/Us/Downloads/Inv+3-2025_St13.pdf
5. Метеленко М.Г., Сіліна І. В. Адаптація страхового ринку України до глобальних викликів та євроінтеграції. *Економіка та суспільство*. 2025. вип. 71 (Січень). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-50>.
6. Онишко С.В., Богріновцева Л.М., Ключка О. В. Трансформація страхового ринку України в умовах сьогодення. *Інтернаука. Серія: Економічні науки*. 2023. №9. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-9-9147>
7. Закон України «Про страхування» від 18.11.2021 № 1909-IX. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T211909>
8. Закон України Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів № 3994-IX від 08.10.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3720-20#Text>
9. Про затвердження Правил складання та подання звітності учасниками ринку небанківських фінансових послуг до Національного банку України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0123500-21#n2>
10. Хропонюк Д. О., Длугопольський О. В. Сучасні проблеми та перспективи розвитку страхового ринку України. *Innovation and Sustainability*. 2023. № 1. С. 118-126.
11. Born P., Bujakowski D. Economic transition and insurance market development: Evidence from postcommunist European countries. *The Geneva Risk and*

Insurance Review, 2022. P. 1-37.

12. Singhal N., Goyal S. & Singhal T. The relationship between insurance and economic growth in Asian countries: a regional perspective. *Macroeconomics and Finance in Emerging Market Economies*. 2022. №15(3). P. 301-322, DOI: 10.1080/17520843.2021.1957599

13. Chvertko L., Vinnytska O., Korniienko T. Inclusive orientation of the development of the insurance market of Ukraine in the conditions of digitalization of the economy. *Strategii și politici de management în economia contemporană* [Resursă electronică]: conf. șt. intern., ediția a 7-a, 9-10 iunie 2022. Chișinău: ASEM, 2022. P. 358-364.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Ліги страхових організацій України URL: <http://uainsur.com>.
2. Верховна Рада України: офіційний веб-сайт: Законодавство України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/index/>
3. Національний банк України. URL: <http://www.bank.gov.ua>
4. Форіншурер. Офіційний сайт. URL: <https://www.forinsurer.com/>

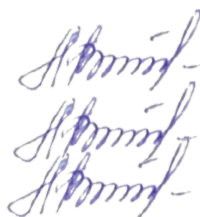
Викладач
Доцент

Валерія ВОЛКОВА

Погоджено:

Керівник спеціальності
Завідувач кафедри
фінансів і банківської справи
Гарант освітньої програми

Людмила ЮРЧИШЕНА
Людмила ЮРЧИШЕНА
Людмила ЮРЧИШЕНА

Рекомендовано рішенням кафедри фінансів і банківської справи, протокол №20 від «26» червня 2025 р.